

PRZYPADKI NIEMIECKIE

jasne jak słońce !

Beata Jodel

PRZYPADKI NIEMIECKIE JASNE JAK SŁOŃCE

Raport ten otrzymujesz ode mnie gratis,
możesz go więc swobodnie rozpowszechniać i rozdawać.

Jednak pod jednym warunkiem,
nie możesz zmieniać jego treści.

W tym Raporcie wyjaśnię Tobie bardzo dokładnie takie oto tematy:

I. Nominativ - Mianownik

II. Akkusativ - Biernik

III. Dativ - Celownik

IV. Genitiv - Dopełniacz

Wstęp do Przypadków Niemieckich :

We wprowadzaniu przypadków powinna być zachowana odpowiednia kolejność. Na początku mamy mianownik (Nominativ), następnie powinien pojawić się biernik (Akkusativ), kolejno celownik (Dativ), na końcu dopełniacz (Genitiv). Jeśli chcemy poprawnie mówić po niemiecku, to musimy pamiętać także o kolejności przypadków w zdaniu. Poza tym omówienie Dopełniacza (Genitiv) na końcu uzasadniam tym, że jest on najtrudniejszy i rzadziej stosowany niż pozostałe. Uważam, że każdy z przypadków powinien być dokładnie przedstawiony w osobnych tematach. Piszę o nich w moim raporcie i mam nadzieję, że zostawisz sobie odpowiednio dużo czasu na przestudiowanie każdego z nich.

W języku niemieckim występują tylko cztery przypadki:

Nominativ - odpowiednik polskiego mianownika.

Akkusativ - odpowiednik polskiego biernika.

Dativ - odpowiednik polskiego celownika.

Genitiv - odpowiednik polskiego dopełniacza

Odmianie podlega głównie rodzajnik, rzeczownik pozostaje ten sam. Jednak w niektórych przypadkach również do rzeczownika dodaje się określone końcówki:

-"s" lub "es" dla rzeczowników rodzaju męskiego i nijakiego w drugim przypadku liczby pojedynczej (Genitiv), np.: der Garten - des Gartens

-"n" dla rzeczowników podlegających odmianie w 3 przypadku (Dativ) liczby mnogiej, np.: die Töchter - den Töchtern, die Jahre - den Jahren

Tak odmieniać się będą również rzeczowniki pochodzenia obcego z końcówką "-ent", "-ant", "-at", "-ist":

der Dozent, der Produzent, der Patient, der Tourist, der Polizist, der Journalist.

Rozpoczynamy z naszymi przypadkami .....

Nominativ, czyli polski mianownik jest pierwszym i najłatwiejszym przypadkiem w języku niemieckim, odpowiada na pytania:

Wer? Was? - Kto? Co?

Rzeczowniki w Nominative będą miały następujące rodzajniki:

	rodzaj męski	rodzaj żeński	rodzaj nijaki	liczba mnoga
Nominativ	der ein	die eine	das ein	die -

Rzeczownik będzie zawsze w mianowniku po następujących pytaniach:

Was ist das?

Das ist **eine Lampe**. – To jest lampa.

Das ist **ein Buch**. – To jest książka.

Das ist **ein Tisch**. – To jest stół.

Wer ist das?

Das ist **ein Mann**. – To jest mężczyzna.

Das ist **ein Kind**. – To jest dziecko.
 Das ist **meine Mutter**. – To jest moja mama.

Rzeczownik w Nominativie występuje po czasownikach:

sein

Ist das Haus groß? – Czy ten dom jest duży?
Peter ist Arzt. – Piotr jest lekarzem.
Hier ist meine Wohnung. – Tu jest moje mieszkanie.

werden

Ich werde Lehrerin. – Ja zostanę nauczycielką.
Wie wird das Wetter? – Jaka będzie pogoda?

liegen

Hier liegt der Kuli. – Tu leży długopis.
Neben mir liegt das Buch. – Obok mnie leży książka.

stehen

Vor dem Haus steht die Frau. – Przed domem stoi kobieta.
Im Zimmer steht das Klavier. – W pokoju stoi pianino.

Akkusativ, czyli polski biernik jest ostatnim przypadkiem w języku niemieckim, odpowiada na pytania: **Wen? Was? - Kogo? Co?**

Rzeczowniki w Akkusativie mają następujące rodzajniki:

	rodzaj męski	rodzaj żeński	rodzaj nijaki	liczba mnoga
--	-----------------	------------------	------------------	-----------------

Akkusativ	den einen	die eine	das ein	die -
------------------	---------------------	--------------------	-------------------	-----------------

Uwaga! W bierniku rzeczowniki nie otrzymują żadnych końcówek.

Biernika używamy:

Po wyrażeniu: **es gibt** (jest, są). Należy zapamiętać, że po tym zwrocie występuje **tylko rodzajnik nieokreślony!** Czyli Es gibt ein, eine.

Hier gibt es eine Lampe. – Tu jest lampa.
Im Zimmer gibt es einen Tisch. – W pokoju jest stół.
Gibt es Fragen? – Czy są pytania?

Po następujących czasownikach, podobnie, jak w języku polskim:

brauchen – potrzebować

bringen - przynosić

haben - mieć

sehen – widzieć

lieben – kochać

suchen - szukać

Peter hat einen neuen Fahrrad. – Piotr ma nowy rower.
Ich sehe den Onkel. – Widzę wujka.
Brauchst du einen Kuli? – Czy potrzebujesz długopisu?
Er sucht die Sonnebrille. – On szuka okularów słonecznych.
Bring mir das Buch! – Przynieś mi książkę!
Ich liebe die Tiere. – Kocham zwierzęta.

Biernik występuje również po czasownikach, które mogą jednocześnie połączyć się z celownikiem. Aby wiedzieć, czy po danych czasowniku wystąpi biernik, należy zadać pytania: **wen?** lub **was?**:

<p>Ich schreibe der Mutter einen Brief. – Piszę mamie list. Was <u>schreibe</u> ich der Mutter? – Co piszę mamie?</p>
<p>Der Opa <u>schenkt</u> mir das Buch. – Dziadek ofiarowuje mi książkę. Was <u>schenkt</u> mir der Opa? – Co ofiarowuje mi dziadek?</p>
<p>Der Vater <u>gibt</u> dem Kind (<i>was?</i>) die Schokolade.   – Ojciec daje dziecku (<i>co?</i>) czekoladę.</p>
<p>Die Lehrerin <u>zeigt</u> den Schülern (<i>was?</i>) ein Experiment.   – Nauczycielka pokazała uczniom (<i>co?</i>) eksperyment.</p>
<p>Der Lehrer <u>erklärt</u> (<i>was?</i>) die Aufgabe.   – Nauczyciel wyjaśnia (<i>co?</i>) zadanie.</p>

Biernik występuje po następujących przyimkach:

durch - przez

entlang - wzdłuż

für – dla, za, na

gegen - przeciw

ohne - bez

um – wokół, dookoła, o

<p>Ich gehe durch den Wald nach Hause. – Idę przez las do domu. Er dankt mir für die Hilfe. – On dziękuje mi za pomoc. Ich mache alles für meine Tochter? – Robię wszystko dla mojej córki</p>

Dativ to polski celownik w języku niemieckim, odpowiada na pytania:

Wem? - Komu? Czemu?

Jadę **samochodem**. --> Ich fahre **mit dem Auto**.

Lecę **samolotem**. --> Ich fliege **mit dem Flugzeug**.

Podróżujesz często **kolejką naziemną** --> Reist du oft **mit der S-Bahn**?

Rzucam **piłką**. --> Ich werfe **mit dem Ball**.

Piszę **długopisem**. --> Ich schreibe **mit dem Kugelschreiber**.

Rzeczowniki w **Dativie** mają następujące rodzajniki:

	rodzaj męski	rodzaj żeński	rodzaj nijaki	liczba mnoga
Dativ	dem	der	dem	den + n
	einem	einer	einem	- + n

Uwaga! Rzeczowniki w liczbie mnogiej otrzymują dodatkowo końcówkę **-n**.

Dativ występuje po następujących czasownikach:

gehören – należeć do
helfen – pomagać
gefallen – podobać się
begegnen – spotykać
danken – dziękować
gratulieren - gratulować

Poniżej kilka przykładów:

Wem gehört das Haus? – Do kogo należy ten dom?

Das Auto gehört der Familie Hinz. – Ten samochód należy do rodziny Hinz.

Ich helfe dem Vater. – Pomagam tacie.

Sie begegnete seinem Freund. – Ona spotkała swojego przyjaciela.

Ich danke meiner Tante für ihre Hilfe. – Dziękuję mojej cioci za pomoc.

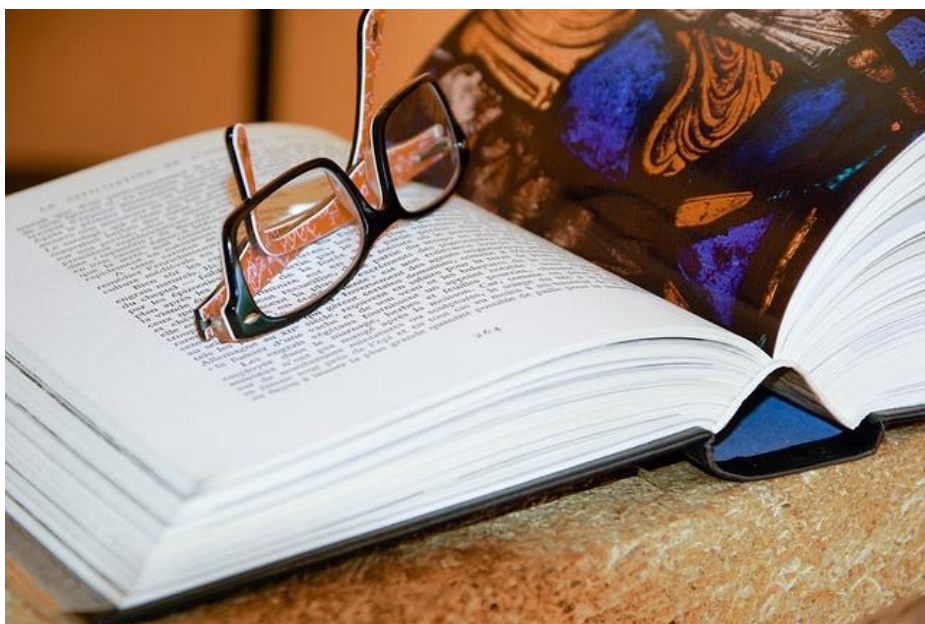
Dativ występuje również po czasownikach, które mogą połączyć się jednocześnie z biernikiem. Aby wiedzieć, jakiego przypadku użyć, należy zadać danej części zdania odpowiednie pytanie. Jeżeli możemy sformułować pytanie: *wem?* (*komu, czemu*) oznacza to, że rzeczownik będzie w celowniku. Np.:

Ich schreibe der Mutter einen Brief. – Piszę do mamy (mamie) list.

Wem schreibe ich den Brief? – Komu piszę list?

Ich antworte dem Leiter. – Odpowiadam kierownikowi.

Wem antworte ich? – Komu odpowiadam?

Der Opa schenkte (*wem?*) dem Enkel das Buch.

– Dziadek podarował (*komu?*) wnuczce książkę.

Die Mutter schenkte (*wem?*) dem Sohn das Fahrrad.

– Mama podarowała (*komu?*) synowi rower.

Der Vater gibt (*wem?*) dem Kind die Schokolade.

– Ojciec daje (*komu?*) dziecku czekoladę.

Der Lehrer erklärt (*wem?*) den Schülern die Aufgabe.

– Nauczyciel wyjaśnia (*komu?*) uczniom zadanie.

Die Chemielehrerin zeigt (*wem?*) den Schülern ein Experiment.

– Nauczycielka chemii pokazała (*komu?*) uczniom eksperyment.

Celownik występuje po następujących przyimkach:

aus - z

bei – u, przy, koło

gegenüber - naprzeciw

mit - z

nach – po, do

seit - od

von – od, o, z

zu - do

Heute komme ich um 15 Uhr aus der Schule. –

Dzisiaj wychodzę o 15 ze szkoły.

Ich fahre mit meiner Freundin ans Meer. – Jadę z

przyjaciółką nad morze.

Das ist das Buch von meiner Tante. – To jest książka

od mojej cioci.

Genitiv, czyli niemiecki dopełniacz jest ostatnim przypadkiem, którym omawiam w moim raporcie. Odpowiada na pytanie: **Wessen? - Czym? Czego? Czym?**

Moim zdaniem to najtrudniejszy przypadek i najrzadziej używany ze wszystkich czterech. Nie tylko mamy do czynienia z rodzajnikiem, ale również dochodzą końcówki do rzeczowników w rodzaju męskim i nijakim - tak jak to widać w tabelce i przykładach.

Czy jest to takie trudne

Rzeczowniki w **Genitive** będą miały następujące rodzajniki oraz końcówki:

	rodzaj męski	rodzaj żeński	rodzaj nijaki	liczba mnoga
--	-----------------	------------------	------------------	-----------------

Genitiv	des + (e)s eines + (e)s	der einer	des + (e)s eines + (e)s	der -
----------------	--	---------------------	--	-----------------

Uwaga! Końcówkę **-(e)s** otrzymują tylko **rzeczowniki rodzaju męskiego i nijakiego**. Rzeczowniki rodzaju żeńskiego oraz w liczbie mnogiej nie będą miały końcówki.

Końcówkę **-es** będą miały zazwyczaj rzeczowniki jednosylabowe, np.:

das Hemd (koszula) – des **Hemdes** (koszuli)
der Mann (mężczyzna) – des **Mannes** (mężczyzny)

Rzeczowniki dwu- lub wielosylabowe otrzymają końcówkę **-s**.

Rzeczowniki w dopełniaczu odpowiadają na pytanie: **wessen?** Formułując **pytanie z tym właśnie zaimkiem, nie wstawiamy po nim rodzajnika**. Np.:

Wessen Zimmer ist das? – Czyj to pokój?
Wessen Kleid ist das? – Czyja to sukienka?

Przykłady zdań z rzeczownikami w dopełniaczu:

Rodzaj męski: **des + (e)s / eines + (e)s**

Wessen Zimmer ist das? – Czyj to pokój?
Das ist der Rucksack des Schülers. – To jest plecak tego ucznia.
Vor der Schule steht das Auto des Mathelehrers. – Przed szkołą stoi samochód nauczyciela matematyki.
Ich warte auf die Abfahrt des Zuges. – Czekam na odjazd pociągu.

Rodzaj żeński: der / einer

Das ist die Tasche der Frau. – To jest torebka kobiety.

Im ersten Stock ist das Sekretariat der Schule.

- Na pierwszym piętrze jest sekretariat szkoły.

Das ist das Bild der Malerin. – To jest obraz malarki.

Rodzaj nijaki: des + (e)s / eines + (e)s

Das ist die Tür des Zimmers. – To są drzwi pokoju.

Die Spielzeuge des Kindes sind im Sandkasten. –

Zabawki dziecka są w piaskownicy.

Der Besitzer des Autos wohnt hier. – Właściciel tego samochodu mieszka tutaj.

Liczba mnoga: der / einer

Der Besuch der Freundinnen war sehr überraschend.

– Wizyta przyjaciółek była bardzo zaskakująca.

Das ist die Firma der Eltern. – To jest firma rodziców.

Die Klassenarbeiten der Schüler wurden korrigiert.

– Sprawdziany dzieci zostały poprawione.

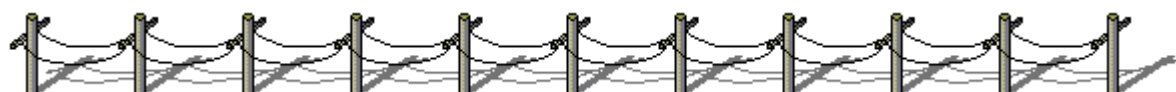
Podsumowanie o przypadkach niemieckich.

W moim opracowaniu przedstawiam przypadki w odpowiedniej kolejności wg ważności i kolejności w szyku zdania niemieckiego. Najpierw **Nominativ** (Mianownik), potem **Akkusativ** (Biernik), następnie **Dativ** (Celownik) i w końcu najtrudniejszy i najrzadziej używany wg mnie **Genitiv** (Dopełniacz). Znajomość przypadków umożliwia tworzenie poprawnych zdań; dobieranie odpowiedniej końcówki np. do przymiotników lub rzeczowników, odmianę rodzajników określonych i nieokreślonych, które stoją prawie przed każdym

rzeczownikiem i generalnie ułatwia/umożliwia zrozumienie niemieckiej gramatyki.

Das ist die Sonnenblume (Mianownik) – słonecznik

Przekazałam Tobie wiedzę na temat wszystkich czterech przypadków w gramatyce niemieckiej.

Jeśli opanujesz każdy z przypadków sumiennie i zrobisz do tego trochę przykładów, to wykonasz duży krok naprzód w znajomości niemieckiej gramatyki.

Dzięki zastosowaniu podanych zasad, Twoje wypowiedzi będą zrozumiałe dla Niemców.

Życzę Tobie dalszych sukcesów w nauce języka niemieckiego!

Beata Jodel

Autorka bloga <http://niemieckiwdomu.pl>